

den ærede Minister — holdt paa, at enhver Commune skal vedligeholde sine, efter hvilken Regel det da maa være Kjøbstæderne, der maae vedligeholde dens Smaagader ligesaa vel som Biveiene. — Jeg kan ophjse den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 5te Valgkreds (Bærtelsen) om, at det Punkt, han talte om, nemlig, at Statskassen skulde bidrage Halvdelen af Vedligeholdelsesudgifterne til Landeveisgaderne, havde jeg stillet et Forslag om i Udvalget; men den ærede Minister har baade i Udvalget og her i Thinget sagt, at han vilde en fuldstændig Opgjørelse imellem Statskassen, Amtene og Kjøbstæderne, og da han saaledes ikke vilde gaae ind paa dette Forslag, var det først, at jeg stillede Forslagene under Nr. 6 og 13.

Indenrigsministeren: Jeg har ikke sagt, at dersom Gaderne og Veienes Vedligeholdelse skulde være et fælles Anliggende for By og Land, da maatte alle Gader optages. Jeg har kun sagt, at Gaderne i Byerne maatte optages, forsaavidt de vare af en ligesaa stor Betydning ligeoverfor Byerne, som Landeveiene vare det ligeoverfor Landet, og jeg troer altsaa ikke i dette Punkt at være i en saa stor Uoverensstemmelse med det ærede Medlem, der sidst talte.

Berg: Jeg tillod mig igaar med et Par Ord at henholde mig til det ærede Medlem for Maribo Amts 1ste Valgkreds (Hage). Jeg opfattede ham saaledes, at han sluttede sig til Ministerens Forslag i Hovedtanken, men var ikke imod en Revision af, hvorvidt den Bestemmelse kunde blive staaende, som Ministeren har foreslaaet, den nemlig, at Hovedlandeveisgaderne ubetinget skulde optages paa Fortegnelsen. Jeg antager nemlig, at i saa Henseende kan Ministerens Forslag taale en Forandring, saaledes, at det ikke blev ubetinget givet, at alle Hovedlandeveisgader skulde optages paa Fortegnelsen, men at det blev stillet i det Hele frit til en ny Behandling, hvilke Gader der overhovedet skulde optages paa Fortegnelsen. Det er kun saaledes, at jeg har tiltraadt Ministerens Forslag i dets Hovedprincip, og naar det er blevet forstaaet anderledes, — som jeg har lagt Mærke til — be-

roer det paa, at jeg ikke har udtalt mig tydeligt nok. Der er idag blevet nævnt under et vist Bifald, at naar Kjøbstæderne ikke kunde holde deres Gader vedlige, saa kunde Bønderne lade være at kjøre paa dem, hvis man hellere syntes om det. Jeg kan ikke rigtig forstaae, hvorfor denne Tanke er bleven modtagen med Bifald. Det er min Opfattelse, at naar Discussionen streifer ind paa dette Omraade, gaaer den ikke den rette Forstaaelse mellem Kjøbstadbefolkningen og Landbefolkningen, og det er ogsaa min Opfattelse af disse Forhold, at det er ligesaa afgjort i Landbefolkningens Interesse, at der er en dygtig Kjøbmands- og Haandværksstand, som det omvendt er i Kjøbstadbefolkningens Interesse, at der er en velhavende og fremadskribende Landbefolkning. Der har været en Tid, hvor Bønden har maattet søge fjernere liggende Byer for at blive af med sine Varer og har maattet gaae fra Sted til Sted for at faae dem endog saa meget ringe betalt, og ingen af os ønsker vistnok den Tid tilbage. Jeg tillader mig at udtale dette, fordi jeg altid i sige Spørgsmaal ikke kan være med til at rippe op i Noget, der skader den Forstaaelse, som burde finde Sted, men som desværre paa saa mange Steder udsættes for ikke at skulle finde Sted, imellem Kjøbstadbefolkningen og Landbefolkningen. Naar vi tale om en Revision af Fortegnelsen over Gaderne, maae vi erindre, at det er ikke blot til Byen, man kjører paa Gaderne, men at det er ogsaa igjennem Byen, man kjører paa dem, og at den Betydning, som Hovedlandeveisgaderne og mange andre Gader have haft for Gjennemfærdselen, jo fuldstændig er tilfiede endnu, uagtet Vesthavsrejsen gaaer over i andre Hænder. I det man ved mange Kjøbstæder anlægger Jernbanestationer, fremkommer derved netop det Tilfælde, at Gjennemfærdselen fremkalbes paa en anden Maade igjennem Byerne end tidligere, og det er et Hensyn, der kan foranledige og meget anbefale en saadan Revision, som flere og ogsaa jeg have taget Ordet for; nogen Prægravation for Landbefolkningen antager jeg ikke, at det paa nogen Maade vil føre til, da Ministeren vistnok ikke vil gaae ind paa nogen Fortegnelse, som havde optaget samtlige Kjøb-